

10615

Férfiöltönyt
divatos szabással, gyapjú-
süvel készült, méretük után
finom kivitelben 25 kor-ért
LICHTMANN SÁNDOR
szabómester. 11090b
Budapest, Rottenbiller-u. 4B.
Videkre minták bérmentve.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban
Budapest, IV., Egyetem-
utca 4.

11148

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel,
tiszt és ment káros alkatrészekből.
Jótállás: 25,000 koronát fizet a Schicht György
cég Auszsigban bárkinek, a ki bebizonyítja,
hogy szappana a „Schicht” névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy „Kulcs”-szappan.)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvjá.

Mindennemű ruha és
mosási módszer részére
a legjobb és legolcsóbb.
Hófehér ruhát ad.
A színeket emeli, fénylővé
és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan
„Schicht” névvel és a „Szarvas” v. „Kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

OLDSMOBILES

a lehető legjobb
a hasonló áru
automobilok között.

8 lóerős utazó kocsi.

A 8 lóerős utazó kocsi nagy erővel és gyors-
sággal halad hegyen, völgyön és homokos uta-
kon. Kormánykerék, külön ülések, az összes
géprészek könnyen hozzáférhetők. Erős, tartós
és olcsó. 8 lóerős könnyű kocsi, 8 lóerős utazó
kocsi, 10 lóerős családi kocsi, 20 lóerős 2 cilin-
deres családi utazó kocsi, 10 és 16 lóerős cso-
magyarázó kocsi, 11 személyes omnibusz.

Mielőtt autóbilt vásárolna, kérjen tőlünk katalógust.

OLDS MOTOR WORKS

Detroit, Michigan. 11054b

Schreher Gusztáv és Társai

Budapest IV., Eskü-ut 6. (15—13.)

Garage: VI., Gyár-u. 31. (21—69.)

Hogy ESZMÉNYI KEBELT

elérhessen, használja ön a „PILULES ORIENTALES”-t, melyek rövid idő alatt a kiálló nyak-
és vállcsontokat elűntetik, a kebeli fejtést,
erősítik és ismét helyreállítják, a derékra pedig
állandóan kezes emelést adnak, a né-
kül, hogy a derék meggyógyuljon.

A PILULES ORIENTALES
az egészséget mindenkor előmozdítják és leg-
érkenyebb véreket mellett is bevehetők. Írtai
lények által is, mint helyes átal, a tá-
nak keble a szilárdírtást elvesztette vagy azt soha
sem bírta. Körülbelül kéthavi könnyű keze-
lés egy doboz ára utasítással K 6.45. bérmentve
utányételt K 6.75.

J. Raté, Pharmacia, 5, Passage Verdau, Paris.
Ausztria-Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész,
Budapest, Király-utca 12. 10946

A világ legnagyobb természeti csodája a Dobsinai jégbarlang.

Villamos világítás mellett megtekinthető október 1-ig.
Prospektust díjlanul küld az igazgatóság.

KÖVÉRSÉG KORAI VÉNSÉG.

Istenem, — így sohajla ezer meg ezer ember, — mit adnók, ha elhija-
sodnánk és emelkedni szarvoktól megpróbálnánk. Iám, nem is
bél annyit áldozni. Tegyen minden hölgy és férfi csak egy kísérletet
Mandor soványító és vértisztító porral, biztos az eredmény; ezt te-
kintélyes orvosi és vegyszertári bizonyítványokkal kimutathatom. — Ne
múltsa meg senki el, erről meggyőző: ha a ház-za meg a Mandor por,
ha be nem válik, a pénz dupláján visszatér. Csak 3 kor. 80 fill.
Mandor doboza, orvosi utasítás és bizonyítványok mellékelve. Utá-
vétellel a pénz be küldése mellett; portamentesen diszkrétan küldi
Mme Mandi Ida, Budapest, Károly-körút 2/V. sz.
Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. sz. 11098

Kocsi-gyártás.

11186

Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló

**Kocsi
Árucarnok-
Szövetkezet,**

Budapest, VII., Kerepesi-út 72.

Ajánl mindennemű hintókocsit.

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL

erősítőszert gyengélkedők, vöröszegények és
lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-
erősítő és vérjavító szer. 10882
Külföldi. Több mint 3500 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban állítólagos árukban
4 K 2.60, egész literes árukban 4 K 4.80.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros 10669

Os. és kir. jensége József főherceg udv. szállítója.

Gyár és iroda:

Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.

Központi víz-, lég- és gőzfűtés, légzsák- és vízvezetékek,
csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelő-
gépek stb.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek

5 frtért

szétküld utánvét mellett az
Orsz. Postóáruház
Budapest, Rottenbiller-u. 4B.
egy férfiöltönyre 3 mé-
ter finom fekete, sötétkék,
szürke vagy barna angol
gyapjúszövetet.

Amatőr-fényképezők figyelmébe!

11191

Fokozható művészi hatás tekintetéből korszakos jelentőségűek a

Mayering Károly által föltalált

optalochromat-folyadéklencsék

A 14 államban szab., nagyjelentőségű magyar találmány fényerősségben
fölmúlja az eddig használt, tömör üveglencsét. Rendkívül olcsó
objektívjeinek használhatóságát és tartósságát teljes egészé-
séggel vállalunk. — Képes magyarázó árjegyzék bérmentve küld:

MAYERING ÉS TÁRSAI optikai folyadéklencse-
és műszergyára
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30.

DAVID KÁROLY ÉS FIA

Telefon szám

41—48.

doboz-papíráru és szab. fémkapocsgyára

Budapest, I., Mészáros-utca 38. szám. 10651

Gyárt: Papírtányért, bon-
bonliert és járdinet-dobozo-
kat. Sajtolt kerek dobozo-
kat, légmentesen elzárárt,
összehajtható dobozokat pó-
lyák kötőgyapot, stb. és magolá-
sára. Híntődobozok, valamint
hátsó lemez-ösövek telenés-
szerinti nagyságban. Teásdo-
bozok 1/4 kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához
Székényecské és köpőládapapír legújabb szín és kivágásban.

Állandó kiállítás a fenti cikkekben a
városi iparcarnokban megtekinthető.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, (IV., Egyetem-utca 4.)

32.SZ.1905.(52.ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, AUGUSZTUS 6.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) együtt egész évre 24 korona fél évre 12 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona fél évre 8 • A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) egész évre 10 korona fél évre 5 • Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott vitélőj is eszotolandó.

AZ OLVASÓKHOZ.

A „VASÁRNAPI UJSÁG” és társaljai szerkeszté-
sétől a mai nappal visszalepek. Nehéz szív-
vel válok meg attól a munkakörtől, a mely-
ben dolgozni életem fő feladata volt, de kény-
szerítve érzem magamat erre előhaladt korom
és egészségi állapotom miatt, mely sürgetőleg
követeli, hogy a ma oly lázas munkát kívánó
szerkesztést ifjabb erőnek engedjem át.

Negyvenkét év óta dolgozom e lapoknál s
elődömnök, a „Vasárnapi Ujság” első szer-
kesztőjének, Pákh Albertnek 1867 február
10-én történt halála, tehát több mint har-
mincznyolcz év óta végeztem megzakítás nél-
kül a szerkesztés sok munkát és gondot kívánó
teendőit.

Oly időben vettem át a szerkesztést, midőn
nemzetünk hatalmas fejlődés kezdetén állott,
s e fejlődés előmozdításában része volt a „Va-
sárnapi Ujság”-nak is. Felhasználva azt a nép-
szerűséget, melyet a lapnak Pákh Albert ki-
váló szerkesztői érzéke, ízlése és tapintata szer-
zett, arra törekedtem, hogy e lap ne csak meg-
maradjon azon a színvonalon, melyre elődöm
alatt jutott, hanem folyton emelkedjék, s lépést
tartson a nemzet általános haladásával. Törekvé-
sem, úgy hiszem, nem is maradt eredmény nél-
kül: a „Vasárnapi Ujság” az azóta lefolyt évtize-
dek alatt hazafias irányával, nemzeti szellemé-
vel, megbízhatóságával, mint a magyar közön-
ség kedvelt családi lapja, mindig biztosította
magának az olvasóközönség szeretetét. Jeles
munkatársak egész serege működött közre e
lap felvirágoztatásán; e munkatársak között
ott van az utolsó félszázadnak úgyszólván min-
den nevezetesebb írója, köztük irodalmunk leg-
nagyobb alakjai, elhunyt és ma is élő kitünő-
ségei a régebbi nemzedékeknek, számos kiváló
tehetsége a mainak. Az írókhoz csatlakozott a
művészek nagy száma, a kik a lap illusztrációi-
nak gazdagításához és szépségéhez műveikkel
hozzájárultak.

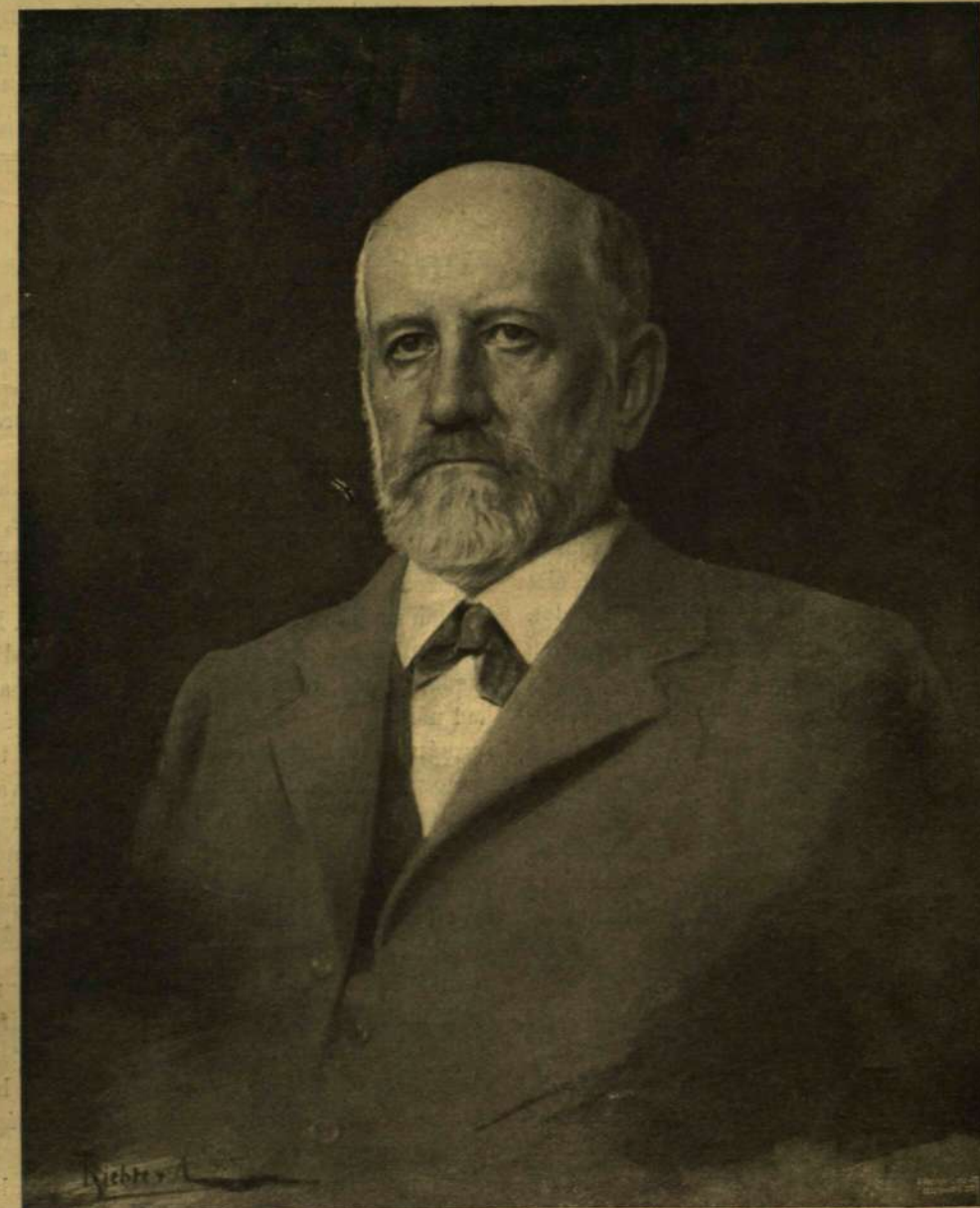
Kettős czélt kellett megvalósítani a „Vasár-
napi Ujság”-nak: gondosan megválogatott, iro-
dalmi olvasmányt nyújtani a közönségnek, iz-
lését művészi képek bemutatásával fejleszteni;
másik fő czélja volt, hogy hű tükre legyen a
magyar közéletnek, tájékozást nyújtson a kül-
föld közérdekű eseményeiről, szellemi és társa-
dalmi mozgalmairól, s a közhasznú ismeretek
terjesztésével hozzájáruljon a műveltség előbbre
vitéhez. S a közönség fokozódó részvéte arról

tanuskodott, hogy e czélok sikerült megköze-
líteni. A „Vasárnapi Ujság” tartalma az évek
során folyton bővült, képei számban és a ki-
vitel csínjában egyre gyarapodtak. A lap eme-
lésére tett fáradozásaimat készséggel támogatta
a kiadó-tulajdonos Franklin-Társulat is. A sze-
rény kezdetből így lett idővel az a nagy és
virágzó vállalat, a mely ma hétről-hétre szí-
vesen látott vendége a mivelt magyar társada-
lomnak.

Az elért siker első sorban a munkatársak
buzgalmának, de sok részben a mivelt közön-

ség szellemi támogatásának is köszönhető.
Nekem a búcsuzás pillanatában megnyug-
vást szerez az a tudat, hogy egy emberöltőt
meghaladó időn át mindig lelkiismeretes kö-
telességtudással igyekeztem a lapot vezetni,
hogy életem minden gondját és fáradságát a
magamra vállalt feladat betöltésének szentel-
tem s a nemzeti fejlődés e jelentékeny kor-
szakában szolgálhattam a magyar irodalom és
köznyelv ügyét. E nagy ügy szolgálata tölt-
ötte be egész életemet.

Midőn most a szerkesztéstől megválok, lel-

NAGY MIKLÓS.

Richter Aurél rajza

kem mélyéből köszönetet mondok a közönségnek, mely céljaimat és törekvéseimet megértette, s dolgozótársamnak, a kik lelkes buzgalommal sorakoztak mellém.

A «Vasárnapi Ujság» szerkesztését a mai naptól kezdve oly író vette át, ki mint e lapnak is egyik régi, kiváló dolgozótársa nem idegen olvasóink előtt. Mint az irodalomnak avatott művelője biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a gondjaira bízott irodalmi vállalat jó kezekben lesz.

Azzal a reménnyel távozom, hogy e lap újabb erővel gyarapodva virulni fog s a közönség úgy, mint a lefolyt félszázad alatt, jövőre is szeretettel fog gyülekezni a «Vasárnapi Ujság» zászlaja alá.

Budapest, 1905 augusztus 1.

Nagy Miklós.

★

Nagy Miklós megváltik a «Vasárnapi Ujság» szerkesztésétől. Több, mint egy emberöltőn át töltötte be ezt a tisztelet. Betöltötte becsülettel, odaadással, lelkének egész ereje szerint.

Harmincznyolcz esztendővel ezelőtt, mikor Pákh Albert halálával Nagy Miklós vette át a lapunk szerkesztését, egészen mások voltak az irodalmi viszonyok, mint mai nap. Akkor könyvebb volt egy irodalmi és ismeretterjesztő képes lapot szerkeszteni. A közönség nem volt elkényeztetve, s a lap mégis legjelesebb íróink egész támogatására számíthatott s azt igénybe vehette. Az olvasók nagyobb része nem járatott napilapot, meg volt elégedve vele, ha a hetilap számát adott a legközelebbi hét napnak eseményeiről. A külföldi képes lapokat kevesen járaták, a műizlés nem volt kellőleg kifejlődve, az igények nem voltak túlságos. Nem vártak egy hetilaptól sokat, s az mégis könnyen adhatott jóval többet, mint a mit vártak. Alig volt az akkori jobb írók között valaki, a ki egyszer vagy másszor ne írt volna a «Vasárnapi Ujság» számára is valamit.

Külseje pedig sokkal egyszerűbb volt akkor a lapnak. A rajzok kevésbé művésziek. A nyomás kevésbé tiszta és kevésbé olvasható. Még a papír is rosszabb minőségű az akkori.

A nagy általános haladással együtt, mely azóta folytonos, lépést tartott a «Vasárnapi Ujság» is. Szinte azt lehet mondani, hogy tükre volt, külseje és tartalma szerint egyaránt annak a kornak, melyben megjelent.

S a Nagy Miklós keze alatt és főként az ő munkája által ment át a haladásnak ezen a proczesszusán.

Harmincznyolcz esztendőn át folytonosan emelni egy lapot, s azt mindig a fejlődő élet legmagasabb színvonalán tartani, oly feladat, mely egész embert, s egész embernek minden munkáját igénybe veszi.

Nagyobb gondnal, gondosabb lelkiismeretességgel nem is lehet lapot szerkeszteni, mint a hogy Nagy Miklós tette. Meg tudta keresni azt az író, a ki egy szükséges cikket legnagyobb alapossággal tud megírni, s meg is tudta azt az író találni. Nem sajnált semmi fáradságot soha, hogy a legaprólékosabb részletnek is utána járjon. Tudtával nem került a lapba semmi, a mi hazug, a mi bántó, vagy a mi a szemérmest sérti. Már pedig az ő tudta nélkül nem jött a lapba semmi. Minden kéziratot elolvasott, és még másokkal is elolvasztott. Neki egész életét betöltötte a szerkesztés munkája. Még a szórakozása is ebből állott. Mikor mások végezték munkájuk után pihenésre szánják idejüket, ő felkereste az írók és művészek társaságát, hogy megkérdezze véleményüket,

1875. évi fénykép.
NAGY MIKLÓS.

kikérje tanácsukat, s egy cikket, vagy rajz elkészítését kérje tőlük.

Egész lelkét tette belé a munkájába. Ez szertünk a legnagyobb dicséret, melylyel emberi iparkodást jellemezni lehet.

Igy szerkeszteni egy lapot nem foglalkozás, hanem hivatás. Hivatás a szó legszebb, legnemesebb értelmében. Ebben a munkában elfáradt végre ő is, a fáradhatatlan.

Pihenésre vágyik. Egy egész élet hosszú és becsületes munkájával szolgált reá, s a kiadótársaság lehetségessé tette, hogy pihenessen.

Essék neki jól a pihenés, s élvezze soká! Mi, a lap szerkesztősége, sajnálattal látjuk búcsúzni körünkől, de fájdalomunkat enyhíti ígérete, hogy ezentúl is támogatni fogja munkásságunkat s lapunknak továbbra is munkatársa marad.

A szerkesztőség.

NAGY MIKLÓS.

Írta Mikszáth Kálmán.

Valamelyik íróknak azt írta egyszer (talán éppen én), hogy Erdélynek legbecesebb része az az ország, mely Nagy-Magyarország felé visz, a mi azt akarta jelenteni, hogy igen sok erdélyi ember csinál Magyarországon carriert.

De ez az út becses ám Magyarországnak is. Mert sok derék ember jött át azon ide, a ki oltalmazta szabadságainkat, növelte kulturánkat, irodalmunkat, dicsőségünket, hasznos munkálkodásnak nyomait hagyván maga után. Ezen az úton jöttek a Rákócziak, Bethlenek, Bocskayak, persze dübörgő haddal, de jöttek aztán had nélkül is sok jelesek hintókon, csézákon, furmányos szekereken és egyik-másik talán gyalog is. Államférfiak, tudósok, írók, vagyis olyanok, a kik ennek a minőségnek a magvát hordták a szívükben és elméjükben. Olyanok, a kik itt szerencsét csináltak és olyanok, a kikkel mi csináltunk szerencsét: a Jósikák, Kemények, Gyulai Pálok, Salamonok, stb.

1860-ban ősszel ezen az úton jött egy nyulánk, finom hosszú képű, fekete atillás ifjú is Kolozsvárról Pest felé, hogy itt az egyetemen végezze be tanulmányait, azután valami hasznos munkához fogjon ebben a nagy országban és abban a nagy városban.

Bizony már negyvenöt esztendeje annak. És a tette vágyó, mozgékony ifjúból azóta hosszú homlokú öreg úr lett, a ki az akkor megkezdett

utat ma fejezte be — és nagyon el van fáradva.

Maga az elfáradás még nem volna olyan momentum, a mi az annalesekbe följegyzendő, ha az illető nem állna oly közel ehhez a laphoz, mint évek hosszú sora óta senki sem azokból, a kiket a «Vasárnapi Ujság» mint valamely közpálya kiemelkedő munkásait távozásuk alkalmával elbúcsúztatott, mert az elfáradt és nyugalomra távozó férfiú éppen e lapok szerkesztője, Nagy Miklós.

Idő! Te, ki a fákat kővé változtatod a föld mélyében, s a kőveket viszont porrá őrled a napfényen, a ki kéjelegsz a rombolásban és létesítésben, oh, idő, te soha sem végeztél lehetetlenebb dolgot, mint hogy Nagy Miklóst kifárasztottad! Hát hallottatok már ilyet? Nagy Miklós nyugalomba megy. Hihetetlen. Nagy Miklós nem fog többé szerkeszteni. Nem halt meg, csak nem fog szerkeszteni. Különös ez. Mintha azt mondaná a szél, hogy ő ugyan fújni fog ezután is, de nem akarja többé mozgatni a füveket és a lombokat.

Pedig hát mégis úgy van. Nagy Miklós, a tevékenység prototypusa, az örök mozdony emberi alakban kifomált mintája pihenésre tér, igaz, hogy hosszú, hasznos és fáradságos munka után; de tény, hogy elvonul, leteszi «vörös cseruzáját», melylyel annyit törült és igazított, búcsút mond a Kaplony-utcai konfisszonnáknak, melyeknek rossz gébéin szüntelenül kergette és utolérte az írók és költők legtúzebb pegazusait, szóval Nagy Miklós a mai számmal megváltik a «Vasárnapi Ujság» szerkesztésétől.

Ki szinte négy évtizeden annyi dicsteljessé fordult, vagy dicsteljesen végződött pálya rajzát nyújtotta e helyen, most magát Plutarchot búcsúztatva, ez nem történik minden érzékenységre és lelki szomorúságra nélkül, mert vele egyszermind az utolsó példánya tűnik le a régi világ íróinak és szerkesztőinek, kinek fogalma se volt, hogy a lap üzlet is. Ő még csak hasznos és mulattató olvasmányoknak tartotta és semmi egyébnek a világom.

Áttekintve e tiszteletreméltó pályát, feltűnik, micsoda szürke kövekből, téglákból kell annak némi emléket most összerakni. Seholy egy kis csillogó cifraság, egy kis oázis, egy arabeszk, egy disztó cserág, csupa egyenletes, sivar tompaság: dolgozott, egyre dolgozott és mindig csak dolgozott. Mikor bevégezte az egyik számot, belekezdett a másik számba és jöttek a számok, szám után szám, sok szám után esztendő, és sok esztendő alatt sok, rengeteg sok szám, a melyeknek betűivel körül lehetne keríteni talán annyi földet, a mennyit egész Európa kitesz, — de ő magának annyit sem szerzett ebből a sok földből, a mennyire egy házikót építene világos ablakokkal, hogy azokon át az ősi verőfény süssön most alkonyatkor a pihenőre.

Hej, milyenek közönségesen a többi élettrajzok! Mennyi tarkaság. Mennyi szín! Beszöve itt-ott pompás mozzanat. A szürkeséghez valami élénk piros. Az izzadsághoz egy kis pálmalegyező. A népszerűség ragyogása. Göröngyös tarló után harmatos gye. Közönségesen az élettrajzok olyanok, mintha létrák volnának, fényes magasságokba vezetők. A leírt nevezetes férfiút látjuk fölfelé lépkedni lassan vagy gyorsan, a hogy szerencséje kerekeli forognak; ha író volt, lesz belőle Kisfaludysta, akadémikus, egyetemi professzor és Isten tudja mi; ha nevezetes politikus volt, előkelő rangokba kerül a diéten classis skáláin át mindig följebb, följebb. Az élettrajzban sűrűn jönnek holmi évszámok. S minden évszámban történik valami az illetővel. Ezzé lesz, azzá lesz. Ide

hívják, oda emelik. Tisztséget kap, egyet letesz, másikba lép. A király rendjellel tünteti ki. Azután megint egy másik series jön, s a refrain mindig az, a király vagy a közvélemény kitünteti. A mérőföldmutató oszlopok útközben.

Oh, de ez az élettrajz nem olyan. A derék Nagy Miklós soha sem történik egyéb, csak dolgozik, egyre dolgozik bevégezhetlen örök munkáján, a folyamokkal hasonlóan, melyek mennek, örökké mennek és soha, soha meg nem állhatnak. Csakhogy ezeken mégis úszik néha egy-egy beléjük hagyított virág.

Nagy Miklós élettrajza két sorral is teljes volna. Átvette a «Vasárnapi Ujság»-ot 1867-ben és szerkesztette egész mai napig 38 esztendőn keresztül, a nélkül, hogy valami egyéb történet volna, minthogy némely héten kisebb, némely héten nagyobb fáradsággal sikerült a számot összeállítania; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülvizsgálata; egyszer a novella volt jobb, máskor a vers. Hogy mégis részletezzük némileg pályafutását, szükséges megemlíteni főképp, hogyan lett Nagy Miklós Nagy Miklóssá. Már egyetemi hallgató korában élettrajzi és történeti dolgozatokat küldözgetett a «Vasárnapi Ujság»-ba. A kéziratok pedans korrektsége, az adatok megbízhatósága és a lelkiismeretes gond felülv

lat magyar irodalomban szinte példátlan anyagi sikerrel járt: több mint 50,000 forintot jövedelmezett a leégett városok javára.

E mellett az írói és hírlapírói körök életében is tevékeny és élénk részt vett; több évig alelnöke volt az 1880-ban alakult magyar hírlapírói egyesületnek, mely egyik főtényezője volt a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete alapításának.

Nagy Miklós szerkesztői munkásságának alig van párja a magyar irodalomban; eddigelé nem volt magyar szerkesztő, a ki annyit s annyiféle szerkesztett volna oly hosszú ideig. Szerkesztette a «Vasárnapi Ujság» 38 kötetét (évfolyamát), a «Képes Folyóirat»-ból 37 kötetet, a «Politikai Ujdonságok»-ból 38 kötetet,

dolgozott is, ha különben néhány érdekes adatot tartalmazott, kerek egészszé alakult át szerkesztői műhelyében. Híven követte e tekintetben Pákh Albertnek azt az elvét, hogy a lapnak nemcsak az a főérdeke, a mi benne van, hanem az is, a mi nincs benne.

Az irodalom és tudomány különböző szakainak sok jeles művelőjével állott baráti és munkatársi viszonyban; s a miben kétsége támadt, igyekezett ezek segítségével eloszlatni, vagy utasításokat, adatokat kikérni a fölmerült kérdésekben. Lelkiismeretes szerkesztésével elérte azt, hogy úgy a «Vasárnapi Ujság»-ot, mint az általa szerkesztett honismeretű munkákat igen gyakran használták s használják forrásmunkául. A fősúlyt mindig a közlemények

rődi Sándor, Vargha Gyula, Reviczky Gyula, Ábrányi Emil, gróf Zichy Géza, Inczedy László, Páztói, Jakab Ödön, Kozma Andor, Szabolcska Mihály, stb. gyakran fölkeresték a lapot műveikkel. A regény- és beszélyírók legjelesebbjei sem hiányoztak lapja hasábjairól; haláláig folyvást munkatársa volt a «Vasárnapi Ujság»-nak Jókai Mór, Baksay Sándornak újszólván minden munkája itt látott napvilágot. Mikszáth Kálmán már a 80-as évek eleje óta dolgozott a «Vasárnapi Ujság»-ba, melynek később főmunkatársa lett. Eötvös Károly szépirodalmi műveiből több kötetre menő először e lapok hasábjain jelent meg. Rajtuk kívül Csiky Gergely, P. Szathmáry Károly, Tórs Kálmán, Petelei István, Berczik Árpád, Bársony István, Rákosi Viktor, Beniczky Bajza Lenke, Gyarmathy Zsigáné, Vértessy Arnold, Kazár Emil, Pekár Gyula, Szemere György, Szivos Béla,

ÜDÜLÉS. — Neogrady Antal rajza.

a «Képes Néplap»-ból 32 kötetet, a «Világkrónika»-ból 28 kötetet, «Az osztrák magyar monarchia írásban és képen» című vállalatból 21 kötetet s a «Magyarország képekben» 2 kötetét. Összesen tehát a «Vasárnapi Ujság» három karácsonyi albumával együtt 199 kötet jelent meg szerkesztése alatt, — valamennyi illusztrált s valamennyi oly nagy terjedelmű kötet és évfolyam, hogy több ezerre menő rendes nagyságú kötetet tenne ki. S ezeknek mondhatni, nincs oly lapja, mely keresztül ne ment volna Nagy Miklósnak, mint szerkesztőnek a kezén. Harmincznyolcz és fél évi szerkesztése alatt alig volt néhány hétig távol Budapestről s ilyenkor is levelezés útján folytonos érintkezésben maradt a szerkesztőséggel.

Nagy Miklós mint szerkesztő fáradhatatlansága, leleményessége s kivált jó ízlése, tapintata és helyes ítéllete által tűnt ki. Éles szemmel fedezte föl és küszöbölte ki közleményeiből a kisebb hibákat is, s gyakran gyarlón előadott

eredeti voltára, a magyar tárgyú illusztrációkra, a hang és szellem szoliditására s az irodalmi forma magyaros művészetére fektette.

Az általa szerkesztett vállalatoknak a legjelesebb magyar írók hosszú sora volt munkatársa. Ha bepillantunk a «Vasárnapi Ujság» az utolsó négy évtizedben megjelent évfolyamainak tartalomjegyzékeibe, szemünkbe ötlök többek közt, hogy Tompa Mihály a «Vasárnapi Ujság»-ban tette közé 1868-ban még életében utolsónak nevezett költeményeit. Arany János, mikor hosszú hallgatás után újra megszólalt, az 1877-ik évben több új költeményét először a «Vasárnapi Ujság»-ban adta ki. Petőfinek sok kiadatlan, újabban fölfedezett költeménye és reliquiája itt jelent meg először. Oly jeles költők, mint Gyulai Pál, Léva József, Szász Károly (ki néhány évig főmunkatársa is volt a lapnak), Szemere Miklós, Vajda János költői munkásságának nagy része a hatvanas és hetvenes években a «Vasárnapi Ujság» lapjain jutott először a közönség elé. Mellettük az akkori újabb költői nemzedék kiválóbbjai, Dalmady Győző, Győry Vilmos, Jánosy Gusztáv, Fejes István, Tolnai Lajos, Szász Béla, majd Bartók Lajos, End-

Szomaházy István, s a legújabb nemzedék több tehetséges tagja látták el a lapot elbeszélésekkel és regényekkel.

Történetíróink közül Salamon Ferencz, Szilágyi Sándor, Pauler Gyula, Thaly Kálmán, Thallóczy Lajos, Fraknói Vilmos, Károlyi Árpád, Ballagi Aladár, Marczali Henrik, Márki Sándor, Szádeczky Lajos, Schönherr Gyula, mint egyéb czikkek szerzői: Beöthy Zsolt, Ipolyi Arnold, Römer Flóris, Brassai Sámuel, Vámbéry Ármin, Pulszky Ferencz, Pálffy Albert, Irányi Dániel (1867-ben párisi leveleket irt), György Endre és Aladár, Hegedűs Sándor, Herman Ottó, Hunfalvy János, Henszmann Imre, Czobor Béla, Hampel József, Duka Tivadar, Ugron Gábor (az 1870/71-iki porosz-francia háborúból tudósításokat irt), Szűry Dénes, Dömötör János, Agai Adolf, Baráth Ferencz, Erődi Béla, Bertha Sándor, Gonda Béla, Noszay Lajos, Kenedi Géza, Lukács Béla, Szász Domokos, Berzeviczy Albert, Keleti Gusztáv, Zichy Antal, Hoitsy Pál, Széchy Károly, Szalay Imre, Király Pál, Borostyáni Nándor, Halász Imre, Pasztlavszky József, idősebb és ifj. Ábrányi Kornél, id. Szinyei

ELESETT KATONÁK A MUKDENI CSÁSZÁR-SÍROK KÖRÜL.

A GAZDÁJA HOLTTETTE FÖLÖTT.

AZ OROSZ-JAPÁN HÁBORÚBÓL. — Spalte Sándor m. kir. honvédmászár százados fölvételei a harosterről.

Spatisz Sándor honvédtusár-százados felvétele.

LINEVICS TÁBORNAK FŐHADISZÁLLÁSA.

József, Szendrői János, K. Lippich Elek, Szemere Attila, Váczy János, Adorján Sándor, Bedőházi János, Fesztly Árpád, Szana Tamás, Strausz Adolf, Gineverné György Ilona, Cholnoky Jenő és sokan mások szerepeltek a «Vasárnapi Ujság»-ban s hozzájuk csatlakozik a legújabb írói és hírlapírói nemzedék számos tagja.

A «Vasárnapi Ujság» illusztrációinak szerzői között találhatók legjelesebb művészeink nevei. Munkácsy Mihály még fiatal korában 1868-ban készített pár eredeti rajzot az akkori technika szerint fára rajzolva s később is legnevezetesebb műveit maga engedte át közlésre a «Vasárnapi Ujság»-nak, s azok nem egyszer itt jelentek meg először. Zichy Mihály festményeinek nagy része itt került először reprodukcióban a nagy közönség elé. Székely Bertalan a hatvanas években több eredeti rajzot készített a «Vasárnapi Ujság» számára s festményeit is átengedte közlésre. Than Mórnak, ki mint tábori festő volt a szabadságharc alatt Görgei hadseregében, ekkor készített vázlatait a «Vasárnapi Ujság» tette közzé. Lotz Károly és Benczúr Gyula nevezetesebb festményeinek és rajzainak másolatai mind megtalálhatók a «Vasárnapi Ujság» évfolyamaiban. Gyakrabban adtak rajzokat a lapnak: Keleti Gusztáv, Greguss János, Jankó János, Böhm Pál, Roskovics Ignác, Vágó Pál, Fesztly Árpád, Kimmach László, Vastagh György, Gyárfás Jenő, Hány Gyula, Janttyik Mátyás, báró Mednyánszky László, Neogrády Antal, Palaky László, Spányi Béla, R. Hirsch Nelly, Cserna Károly, Goró Lajos, Linek Lajos. Olyan nevesebb festőművészeink pedig alig van, a kinek festményeiről a «Vasárnapi Ujság» ne közölt volna reprodukciót.

EGY KÉK SZALAGOS ÚJ RUHÁRÓL.

Mikor az én kis gyermekeim
A jó Istenről beszélgetnek,
Tudom, öröme telik ebben
Magának is a jó Istennek.
Álmélkodó, kerekre nyílt szemekkel
Beszélnek róla száz csodát,
Hogy ő teremti a virágot,
Az eget, az egész világot...
És a cseresznyefát!

Hogy óvé minden, a mi látszik,
A hol mi lakunk, ez a ház is.
Az esti csillagok az égen,
Nappal a fénylő napvilág is!...
A kis leányunk napról-napra hallván
Hogy minden a jó Istené,
Hogy óvé minden a világon:
Elámul ennyi gazdagságon,
S egy sóhajtt küld felé!

De azután parányi lelken,
Valami kétség-féle támad:
«De hát kié? Kinek csinálták
A kékszalagos új ruhámat?»...
S a jó Istennek mindent odaad,
Eget földet nagy könnyedén,
De a szalagos új ruhával,
Csak odajut minden vitával:
«Nem, nem, — az az anyám!»

Szabolcska Mihály.

HETEDIK ÉG.

Nézem a szép zöld erdőből,
A vonat mint zakatol,
Hirtelen jó, hirtelen megy,
Nem is áll meg tán sehol.

Az utasok tarka népe
Ki-kitekint ablakán,
Gyönyörködik a vidékben,
Mely szép, mint az ifjú lány.

De mit ér a gyönyörűség!
Változik a táj legott.
Eltűnik és másik jó, mely
Mint az árva, elhagyott.

Menjete csak jámborok ti,
Keressétek, a mi nincs:
Az igazi boldogságot,
Mely a legfőbb földi kincs.

Én azalatt az erdőben
Szertebolygok csendesen.
Az igazi boldogságot
Más utakon keresem.

Virágokat szedek itten,
Nem gondolok messzire,
Haza viszem, és feltűzöm
Feleségem keblire.

Ő szívesen veszi tőlem,
Édes, hosszú csókot ad,
A hetedik égbe visz fel —
És elértem célomat.

Dalmady Győző.

AZ ERDÉSZLAK.

Irta Berczik Árpád.

Régi-regi nóta.
Egy fiatal leánynak más tetszik, mint a kit
számára a gondos mama kiszemelt.
A leánynak természetesen egy tüzes szemű,
fekete bajuszú fiatal ember tetszik.

A gondos mama természetesen egy megállapodott és megülepdedt középkorú urat szemelt ki.

A fiatal ember természetesen szegény.
A középkorú kiszemelt ur ép oly természetesen gazdag, vagy legalább is vagyonos.

A leánynak neve ebben a mostani esetben Virágh Ilona, édes apja közgyám egy kicsike kis városban.

A fiatal ember Czene Gábor erdőtsízt a város tulajdonát képező csobogói erdőszegben.

A mama megülepdedt pártfogoltjának családja neve Starck. — István keresztnévvel. Kora 42 év, foglalkozása építőmester. Egészen vége pedig olyan komoly uriember, hogy még a száraz dajkája se merte Pistának hívni, hanem Istvánnak szólította.

Ez a tulajdonsága kétségkívül gyöngye ajánlat egy leány előtt, de annál nyomosabb egy anya előtt az a ház, melyet éppen most épít a főutcán, Virághékkal átellenben.

Milyen tágas, díszes úriház lesz az, — magas, nagy szobákkal és olyan kényelmekkel ellátva, a milyenekről Nagyvárdra városában még senki sem álmodott.

Egy szavába, — dehogyan! egy mosolyába kerülne csak Ilonának és beköltözködnének abba a házba, melyet az építőmester pazar pompával rendezte be az ő kedvéért, mint azt jelentős czélzásokban a mamával nem egyszer tudatta. Csakhogy ezek a lányok meggondolatlanok, nem előrelátók és legkevésbésem számítók, úgy hogy Ilonka is inkább elmegy lakni a pagonyba, a szerény, rozoga erdőszlakba, a hol az a fekete bajuszú, jókedvű fiatal erdősz lakik, mintsem a komoly építőmesternek mindennemű kényelmekkel ellátott új házába.

— Ilka, Ilka! Mi lesz belőled? Elszalasztani ilyen szerencsét!

— Ne törje rajta a fejét, édes anyám! Szegény leszek, de boldog!

Az efféle feleletekből Virághné belátta, hogy a míg az erdősz a házhoz jár, a leánynak nem jön meg az esze. Felszólította tehát férjét, hogy atryai tekintélyének lángpallosával üzze ki édenéből az alkalmatlan udvarlót. A mire azonban a közgyám vállalkozni nem volt hajlandó. Mert a közgyám igen hűlekeny és göthös ember lévén, hivatalos ügyein kívül csak arra birt érzéssel, hogy valamiképp meg ne fázze, — más egyébe azonban nem igen szeretett avatkozni. Kivált a férjhezmenetelről azt tartotta, hogy a leány ahhoz menjen, a kibe szerelmes; az építőmester nem kell Ilonának, tehát ne menjen hozzá, hanem az erdőszhez, a kit szeret.

Ez elég volt Virághnének. Fölfogta, hogy nagy czéljának elérésében magán kívül másra nem számíthat és megszokott erélyével kezébe vette az ügyet. A mit az anyai leleményesség és találékonyság valakinek a «kinézése» elkövethet, azt ő mind felhasználta. Mogorva arez, barátságtalan hang, a lenézésnek, kicsinylésnek, mellőzésnek számtalan apró fogása attól fogva, hogy az erdősz legelőnkebb társalgása alatt tüntető ásitózkodásokat vitt véghez egész addig, hogy csak minden harmadik mondatára felelt s akkor is sanyarún, kelletlenül. És mindez hiábavaló volt.

Virághné elővette hát a legvégső fegyvert: felszólította az erdősz, hogy maradjon el a háztól, mert hirbe hozza a lányt, pedig — mint csipősen hozzátette — úgyse lehet a dologból semmi.

Czene erre azzal felelt, hogy másnap illendően kiöltözködve, ünnepélyes képpel és ünnepélyes formában megkérte Ilona kezét az — apjától.

Virágh, a ki egy kihevert nátha után az nap először érezte ismét jól magát — igen kedvező fogadásban részesítette az erdősz, de azt mondta, hogy bármennyire becsüli egyéniségét, és bármennyire nem fog lánya elhatározásának utjába állani — mégis az ügy érdemleges tárgyalásába mindaddig nem bocsátkozik, míg új erdőszlakot nem építenek, vagy legalább a mostanit alaposan ki nem javítják. Mert a mostani nedves, penészes, rozott, dűledező, ócska épületbe a lányát nem engedte beköltözködni. Okvetlenül megbetegednék benne, pedig fő az egészség!

Virághné erről értesülvén, első pillanatban nagy kedvet érzett ahhoz, hogy rögtön — férje szeme láttára — megpukkadjon mergében,

lévén az igen nagy megfélekezés az apa részéről, hogy az anya teljes mellőzésével szőba áll hajadon lányának férjhezmenetelében.

A közgyám ugyan azzal védekezett, hogy hiszen ő se bűt, se bűt nem mondott, de a háborgó tengert lecsillapítani képtelen volt.

Virághné aztán egy délután a legnagyobb felháborodással közölte a rajta esett sérelmet az építőmesterrel, a kit első pillanatban kellemtlenül érintett a szomorú valóság, de csakhamar magához térve, csak annyit felelt: «Legyen nyugodt, azt az erdőszlakot sohasem fogják kijavítani.»

Virághné areza föllángolt.

— Lehetséges volna ez?

— «Lehetséges!»

— Hogy-hogy?

— Arra való a közigazgatás. Annyi forumon és retorikán megy az keresztül, úgy ki lehet huzni, annyiszor meg lehet felelkezni, hogy mindannyian megvénülhetünk, a mire eldől.

Starck István építőmester és városi képviselő, ki községi ügyekben vezéregyéniség s kívül rendesen 15—20 ember szavazott, aztán igen alapos beszédben kimutatta, hogy az erdőszlaknak semmi baja, az teljesen lakható, még jó hosszú ideig tatarozásra sem szorul, de máskülönben a községnek sokkal égetőbb szükségletei vannak, minél fogva a S., tétel elejtését javasolja.

A szakférfi véleménye hatott; ha az erdőszlakot az építőmester is lakhatónak tartja, ugyan mit vesztegessenek rá 2100 koronát.

Virághné areza azzal holdtöltét mutatott, az Ilonkát utolsó nyegedet.

Délután Gémesi Toncsihoz ment, jó barátjához, a kinél az erdőszszel találkozni szokott, mióta a mama lehetetlenné tette az ott-honi találkozásokat.

Czene Gábor is fel volt háborodva.

— Oh, az a közigazgatás, az a mi közigazgatásunk! Hát mire adnak örendelkezést, önkormányzatot ilyen buta, ostoba csúrhúsnak? Igen-igen, kedves Ilonka! ne ütődjék meg ez erős kifejezéseimen, mert teljesen jogosultak. Az egész város tudja, minden gyerek, hogy az erdőszlak maholnap rám szakad. Minapában Pap Dénes maga csodálkozott rajta, hogy még merészkedem benne lakni, és ime, ő is leszavazza! Miért? Mert nyomorultak valamennyien... Azt a 2100 koronát elosztották maguk között. Pap Dénesnek megígérte Starck, hogy a háza előtt a gyalogjárót kikövezet, Szinayéknak egy utcán lámpást ígért az utcájukba... és így tovább! Érdek, érdek, csupa magánérdek! Csak a közérdek semmi ez urak előtt!

— Bizony, pedig nem ütköznék a közérdekbe, hogy belőlünk egy pár váljék, — vélekedett Ilonka.

— Mindenesetre, — felelt az erdősz. — Hisz a közérdek nem áll másból, mint az egyes emberek érdekeiből.

E pillanatban Ilonka felugrott. Villogott a szeme. Látszott, valami eszébe jutott, valami mentő gondolat.

— Megvan, Czene úr, megvan!

— Mi van meg?

— Üljön le és írjon egy szép levelet a miniszternek, panasolja el neki baját, ő majd ráreccsen ezekre a mi városi nagyságainkra.

A mentő eszme azonban nem tette Czeneré a várt hatást. Felvilágosította Ilonkát, hogy a miniszternek semmi köze az ő ügyéhez. Nagyvárdra u. n. rendezett tanácsú város, mely önmagát igazgatja, felfolyamodásilag pedig a vármegyének van alárendelve. Nem tehet mást, minthogy apellál a megyéhez.

— Meg kell folyamodni! — volt Ilonka utolsó biztató szava.

A 8. rovat ezek szerint a «rendes közigazgatási útra» terelődött.

Az a rendes közigazgatási út! Nem a legrövidebb utak közé tartozik. Nem is a legsimábbak közé. Göröngyös és kátyús... Sok ügy felfordul rajta és az árokba dől, sok megfenyeget a nagy sárban. Pedig ezek az ügyek nem is olyan szárazok, a milyeneknek a papiroson mutatkoznak.

Ez a nyolcadik rovat a költségvetésben száraz és unalmas.

Szóról-szóra így hangzik:

VI-ik fejezet.

Ezereti fenyőföldet után.

RÁKÓCZI ORVOSÁNAK SÍREMLÉKE KONSTANTINÁPOLYBAN.

4-ik czím.

8-ik rovat.

Épületfenntartási költségekre — — — 2100 K.

Kit érdekelné ez az unalmas, számbeli tétel ilyen fogalmazásban?

De a ki tudja, hogy ehez a tételhez két szív reménye, boldogsága fűződik, — hogy két szív aggodalmi kisérlet ezt a rovatot az ő közigazgatási vándor-útján s mindennemű elintézésébe belenyilallik két szerető szív kellős közepébe, az azt a rovatot nem fogja száraznak találni!

Minél lasabban halad a hivatalokon keresztül az a nyolcadik rovat, annál nyugtalanabban, türelmetlenebbül ver az a két szív... az egyik a nagyvárdai főutcájában, a másik a csobogói pagonyban.

Ila ők meg tudnák gyorsítani az útját, milyen hamar megfutná az a felfolyamodás a közigazgatás minden fórumát! Szárnyat adnának neki, hogy repüljön, — átrepülhessen minél gyorsabban iktatókon, irattárokon, kiadókra és minden néven nevezhető kezelésen és hogy az a megyei számvevő, a kinek a kezébe fog jutni... rövid idő, a lehető legrövidebb idő alatt érdemileg elintézhesse.

De a vágyak nem adnak szárnyat az aktáknak, — az aktának megvan a maga bürokratikus, természetes mászási tempója és minél inkább sürgetik, unszólják, nógatják, hogy «rajta akta, siess akta!» annál inkább megköti magát.

Ó, az akta nem szereti, ha sürgetik!

És az a felfolyamodás sem akart a várostól kimozdulni a megyéhez. Pedig a legkedvesebb, legmosolygósabb, legbarátságosabb városi gazda kezében volt, a ki az erdősz napról-napra a leglelketelebb ígéretekkel traktálta.

A ki Csalánszky Jenő városi gazdát nem ismerte, annak egyáltalán fogalma sem lehet a kedvességről. Az előékenység Csalánszky kizárólagos tulajdonsága. A hogy ő a feleket fogadni szokta, az a szívességnek legmagasabb foka. Biztosítja, hogy az ügy a legjobb kézben van; hogy ő a legjobb akarattal viseltetik a fel iránt, őt perc alatt áttanulmányozza és a legrövidebb idő alatt elintézi. A fél elragadtatással és hálával keblében távozik el Csalánszky városi gazda irodájából, azon szilárd meggyőződéssel, hogy ha a magyar közigazgatás mind olyan szolgálatkés, kötelességérző, lelkiismeretes és barátságos férfiak kezébe volna letevé — közigazgatásunk világhírré emelkednék.

A hálával eltelt fél azonban csakhamar legnagyobb ámulatára tapasztalni kezdi, hogy Csalánszky biztosítási és ígéretei daczára az ügy semmiképp sem akar elmozdulni a helyéből. Újra elmegy Csalánszkyhoz s az újra a legszívesebben fogadja.

— Holnap... okvetlenül, holnap átnézem és elintézem.

— Holnapután... bizonyosan ráérek... Ezer bocsánat! Csak öt percem volna... De azt sem tudom, hol a fejem...

— Még ma... biztosítom, hogy a darab még

ma elmegy... Ne tessék neheztelni... Már magam is röstellem... Csak öt percem volna...

S ennek a jóra való, barátságos, előékeny embernek rendesen minden ügyre telik ideje, csak éppen bizonyos ügyekre nem telik öt perce sem.

A fél ezalatt gondolkodni kezd.

Azt tapasztalja, hogy «bizonyos ügyek» csakugyan öt perc alatt nyerne elintéztet a barátságos Csalánszky kezében.

Erre aztán kérdőzködni kezd.

A kérdőzködés eredménye, hogy nagy bizalmasan, suttogva arról értesül, hogy: a kerekét, ha azt akarjuk, hogy forogjon, meg kell kenni.

Lehet ez rágalom, ráfogás, annyi azonban tény, hogy a városi gazda igen megtollasodott rövid idő alatt. Szegényen lépett hivatalba s ma már vannak szőlei, saját házában lakik, van majorsága, földeskeket apránként szerezget össze...

Szóval az ember gyarapszik és szerző, vagyis akvizitor hírében áll.

Ez bizonyos — a többi következtetés, melyről senki semmit se tud. De azért talán mégis s-erencesét próbálnak egyes felek úgy négyeszmeköz... és... a vége az, hogy a városi gazda megtalálja az ügy elintézéséhez szükséges öt percet.

Czene Gábor keresztül ment mindezekre a tapasztalatokon. Eleinte hitt a biztatóknak, később azonban kételkedni kezdett, de azért a gazda úrra nem tudott haragudni, mert az kedvességével levette mindig a lábáról. Végre elvesztette türelmét, meg is haragudott, éreztette is vele haragját, de Csalánszky elmosolyogta a haragot, vagy nem vette tudomásul.

Utóbb mégis csak megnyílt az erdősz szeme. Ilonka nyitotta ki, a ki meghallotta az építőmester egy bizalmas vallomását Virághnének, hogy koptathatja az erdősz a küszöböt — Csalánszky az ő, — már mint Starcknak — a «zsebében» van.

A következmények azonban bebizonyították, hogy az építőmester nem mondott igazat és hogy a városi gazda jelleméről terjesztett hírek teljesen alaptalanok, mert másnap az erdősz fölkereste és sikerült őt alaposan meggyőzni az ügy sürgősségéről.

Csalánszky a zárt ajtó mellett folyt értekezlet után, melyen az erdősz egy kutyakorbácon kívül semminemű más érvel fölfegyverkezve nem volt, megtalálta az öt percet s a felfolyamodás elment a megyéhez.

Ha te, városi kiadó, bepillantnál Gábor lelkébe, bizony csak gyorsabban expedálnád azt az aktát, mely már három hónap óta hever a városnál, ha te megyei igató hallanád Ilonka csendes zokogását éjente, bizony csak gyorsabban igatnál a felfolyamodást, mely végre a várostól fölérkezett! Ha neked, megyei hajdu fogalmad volna arról a borra valóról, a mit egy bizonyos Czene Gábor nevű erdősz a markodba

nyomna, hogy azt a beiktatott ügydarabot (a felfolyamodást) hamarabb vidd az ügyosztályba, kettőt lépnél egy helyett!

De nektek minderről sejtelmek sincs s a Czene ügye is — közönségesen, akár csak a többi — félre tetetik, a heverő ügyek közé, míg a sor rá kerül.

Vagy míg az előadó úrnak alkalmas lesz.

Mert némely előadónak más egyéb és sokkal fontosabb teendője van, mint az az egyforma, egyhangú aktaelintézkedés. Egy-egy vadászat, egy-egy keresztelő, lakodalmak, vagy átmulatott és átkártyázott éjszaka után gyöngéledés ürügye alatt az otthonmaradás és elhorkolás délig... délutánig...

Ezek az apróságok mind belejátszanak a közigazgatásba és igen jelentékeny tényezőkként szerepelnek abban, hogy az a közigazgatás gyorsnak, jónak és ne ázsiaiak mondassék.

A fél azzal iparkodik ügyén lendíteni, hogy az előadónak nyakára jár.

tetett el és sirja fölé díszes sarkofág emeltetett.

E síremléket azóta az idő viszontagságai és kegyetlen kezek erősen megrongálták. Fedelét egészen összetörték és elhordták, de alsó része még ma is épségben megvan. Oldalán kifaragva látjuk a doktor nemesi czimerét, melyben egy haránt pólyából hasított mezőben két golyó látszik. A sarkofág oldalába vésett fölírat még jó részben olvasható:

Hic jacet Excellentissimus ac eruditissimus vir physices et medicinae doctor Jacobus Ambrosius de Langenthal Norinbergae in Germania natus, Sere-nissimi Francisci II. Racozy Transilvaniae principis medicus et consiliarius aulicus, etc.

Megtudjuk e fölíratból, hogy a jeles férfiú, a ki Nürnbergben született, a mondott évben január 14-ikén 61 éves korában hunyt el. Fejedelmi ura hű orvosát még tíz évvel élte túl s bizonyára az ő hálaának és kegyeletének jele e szép síremlék is.

után jól esik egy tányér aludtjé, s hozzá egy kafa fekete cselédkenyér.

Az ilyen helyen szórakozás számba megy az is, ha kísértálnak a falu végre, s leheverednek a fű közé. Persze csak ők ketten, mert társaságuk sincs a faluban. Letelepsznek a szentkép elé, mely olyan egyszerű, mint maga a falu, sőt szegényes is egy keveset. Jó az itt így is; a buzgóság emelte, s a buzgóságot emeli. Mert itt is imádják az Urat, nincsenek tehát mégsem az Isten háta mögött. Össze is szedik a vadvirágot, a mit a lankás hegyoldal terem, hogy oda tegyék a szentkép lábához. S e közben még nézőközönségük is akad. A falusi golyóhó megbámulja ezeket a budapestieket, hogy is ne bámulná meg, hiszen városi népet nem látott előbb soha. Azt se tudja, nem gonoszok-e a szándékaik, azért csak ott marad a kerítés túlsó felén. Háttha szaladásra kerül a dolog!

Ime ilyen beszédes az a kedves kép, mely Skuteczky Döme ecsetje alól került ki, s melyet színezett másolatban mellékelnék lapunk mai számához. Elégge bizonyítja ez a beszédesség, hogy nem kell mindjárt szimbolizálni, ha az ember el akar valamit mondani.

A TISZA PARTJÁN. — Káráz Géza amateur fölvétele.

De nem minden előadó olyan barátságos és kedves a felekkel, mint Csalánszky városi gazda volt.

Bíró Kleofás megyei számvevő, a kinek a 8. rovat ügye volt kiosztva, példának okáért olyan előadó, a ki nem szereti az alkalmatlan-kodókat. Ő a nyugalomnak kedvelője. Még előrehaladásában is kényelmes volt s 45—46 éve dacára csak megmaradt számvevőnek. A munkát is csak annyiban szereti, a mennyiben nyugalmát túlságosan nem zavarja meg.

(Folytatása következik.)

RÁKÓCZI ORVOSÁNAK SÍREMLÉKE.

A magyar nemzetnek minden emlék becses, mely nagy fejedelmére, Rákóczi Zoltánra vonatkozik. A bujdosó fejedelemlének rodostói udvarában külön udvari orvosa is volt, a német származású *Langenthal Ambrosius Jakob*, a ki fejedelmi ura mellett mindvégig hűségesen kitartott s 1725-ben Rodostóban elhalálozván, a konstantinápolyi idegen keresztények temetőjében temet-

A sarkofágot barokk stílusú levélornamentika díszíti, s valamely jobb európai származású szobrász-kövész munkája.

E síremlék díszítési motívumait a nagyfejedelm és családja, valamint bujdosó társainak a kassai dómban készült sarkofágjainál felhasználják. A már e szempontból is érdekes emlék rajzát im itt bemutatjuk. Dr. Sz. J.

NYARALÓK FALUN.

— Síremlék-képfelvételek. —

Félreeső kis faluban vonultak meg nyaralni a budapestiek, — mint a hogy a magyar mondja: «valahol az Isten háta mögött». Nincs a faluban semmi szórakozás. Társaságuk sincs. Még csak valami érdekes kirándulási hely sincs a közelben. Szóval egy nagyon elhagyatott kis falu ez, a hol igazán lehet pihenni. A hol a városi ember túlfeszített idegei megtalálják a nyugodalmat, a hol a szem nem a bálok nyüzsgő életét nézi, hanem a zöld füvet és a bokrokat; a ful nem a hangversenyek zenéjében gyönyörködik, hanem a fürj pitypalatya hívását hallgatja, s a hol a fényes lakomák válogatott fogásai

ÜDÜLÉS.

Nehéz betegség hosszas ideig rabbá tette a szép Lottit. Pedig mennyire vágyakozott már ki a szabadba, a kertbe, kedves fái, virágai közé! Lázás álmai közt is hallotta, miként énekelnek a kis madarak a bokrok közt, hogy ver a fűlemle, csattog a pinta, csiz, az esteli csöndben pedig behallatszott a közeli mezőkről a fürj pitypalatylása is. Mily kedves hangok, melyek a tavaszt, a szép zöld lombokkal, virágokkal ékes tavaszt jelentik. És nem mehet kedvencei közé, nem lesheti meg a madárkák félszkelését, nem ápolhatja, nem gondozhatja a virágokat.

Végre elmaradtak a lázák s az orvos egy napon kijelentette, hogy most már szabad lesz a kertbe is kimenni. A boldogság napja volt ez! Hanem hát a betegség bizony elvette az erőt; jobb még párnás széken üldögélni. De ez sem baj, azért közelről hallja már a madarak énekét, a gondos kis nővér meg halomszámra viszi oda a virágokat. Mindez annyi örömet okoz, olyan nagy gyógyító erővel bír. Nem is soká tart már ez így: egy-két nap még s a két nővér együtt sétálgat, játszadozik majd a kert porondos utain, vigan, boldogan, mint azelőtt.

A HALADÁS — S A „VASÁRNAPI UJSÁG”.

— Czikk a hétről. —

A jól megszerkesztett újság tükré szokott lenni annak a kornak, a melyben él, de természetesen csak abban a kérdésben, a melylyel foglalkozik. Egy jogi lap például, kell hogy megmutassa minden időben, miként gondolkodnak egyes jogi kérdések felől azok, a kik a legmesszebbre látnak s egy orvosi lap, kell, hogy azokkal a kérdésekkel foglalkozzék leginkább, a melyeknek megoldásáig ép most jutott el a tudomány, s melyek leginkább foglalkoztatják az embereket.

A «Vasárnapi Újság», mely egy félszázadon át a művelt magyar középosztálynak volt a közlönye, nemcsak tükré volt ez osztály gondolkodásának, nemcsak azt mutatta, — mint valami fokmérő, — hogy ez osztály szellemi szükséglete minő, hanem mutatta azt is, hogy minő az a szellemi táplálék, melyet a magyar irodalom a legválogatottabb közönségnek nyújtani képes. Így értelemben a «Vasárnapi» tükré volt magának az irodalmi fejlődésnek is; sőt rajzai, képei által a magyar festészet haladásának is. Ha pedig jobban benézünk a dolgok velejébe: úgy látjuk, hogy tükré volt sok egyéneknek is.

Összehasonlítva e lapnak egy mai számát a 38 év előttről, mikor a most távozó Nagy Miklós átvette a szerkesztést, azonnal szembeötlő a külső nagy változás. A papír szebb, finomabb, fehérebb és tartósabb. A rajzok és azok kivitele tetszetősebbek. A szöveg bővebb. A tartalom... szőlünk valamit ép a tartalomról.

A «Vasárnapi Újság» valaha Arany Jánostól hozott közleményeket. Tompa Mihály e lapban közölte utolsó verseit. Petőfi Sándor sok kiadatlan, s újabban felfedezett közleménye itt jelent meg. Egész tisztelettel vagyunk a mostan daloló generációnak költői képességei iránt, de talán nem fogják rossz néven venni ők maguk sem, ha konstatáljuk, hogy külfömbek voltak az itt említett régiek. Nem az egyeseket akarjuk kisebbiteni, hanem az irodalmi színvonal magasságát akarjuk megállapítani.

Vajjon ebben is hű tükörre volt-e a «Vasárnapi» a korszaknak, melyben megjelent? Úgy látszik, hogy igen. Külsőségekben, bőségben, a kiállítás tetszetőségében szembevető a nagy haladás; benső tartalmában a magyar költői irodalom némi visszaesése tapasztalható.

Nincs azonban semmi okunk rá, hogy e miatt panaszokkal zaklassuk az eget. Egyetlen nemzetnek sincsenek mai nap olyan költői, a minők azelőtt voltak. Az olaszok közül senki se vetekedhetik Dantével, a spanyolok közül Cervantes-sel. Angliában nincs élő poeta, a ki Shakespeare mellé volna tehető, se Franciaországban, a ki fölérne Molière-rel. A németeknek sincs élő Goetheje vagy Schillerje.

Miért, és honnan van ez?

Vagy talán egyebekben is ilyen korunknak egész haladása? A kultúra, melylyel annyira büszkélkedünk, a haladás, melyet legújabbban tett az emberiség, a modern életnek minden megbámolt csudája valami olyast mutat a régi korszakok állapotához mérve, mintha minden téren inkább csak terjedelmre nézve lennénk előbb. A görög-korszak gondolkodói mélység dolgában a maiak közül senki sem éri utól. Plato, sőt Aristoteles is megközelíthetetlen magában trónolnak a filozofusok között. Homér vagy Szofoklész nem szárnyalja túl az élők közül senki. Pedig hát ma országunként száz-ezernyi iskolában milliónyi gyerek tanulja az írásvetés művészetét, s nevelőik ép arra fordítják a legtöbb időt és a legnagyobb igyekezetet, hogy megtanítsák őket a nyelv használatára.

És épen ebben áll a nagy különbség az ó- és a mostani korszak között. Plato mélyebb, mint a mi iskolai kézi könyveink. De Platót egész Athénben talán száz ifjú érti meg, s egész Görögországban se több, mint ezer, ellenben nálunk minden esztendőben néhány ezer tanuló tesz érettségi vizsgát a filozófiából.

Ilyen irányú legújabb irodalmunk haladása is, mely letűkrőzödik a «Vasárnapi Újság» történetében. Kevesebb az ihletett írónak száma, de mondhatlanul több azoké, a kik elég türe-
dőn tudnak megírni egy újságcikket.

Ebben a jelenségben, sok egyében kívül, közre játszhatik az is, hogy a demokratikus életfelfogás egyre nagyobb hódításokat csinál.

A tömeg élvezni akarja mindazt, a mit annak előtte csak a kiváltságosok tudtak megszerezni. S ha nem tudja megszerezni az igazit, beéri némi jól sikerült utánzattal is. Családi képeket nem festethet a művész, de fényképekkel tele aggatja a falait. Nehéz selyem-brokatot nincs módja vásárolnia, de a gyáros segítségére jön s olyan olcsó szövetet állít elő a selyemből, vagy a selyemnek utánzatából, hogy megszeresheti ezt magának a szobaleány is. S hamar észreveszi a gyáros, hogy üzletnek is az a kitűnő, ha a tömegek kedvét keresi. Több haszna van, ha ezren keresik az olcsó árút, mintha tíz ember vásárol csupán, s az jól fizet. Az író is úgy van némiképp, mint a gyáros, legalább sok író határozottan úgy van. Nem egyesek kedvét keresi, a kik műértők, hanem a tömegeknek akar tetszeni, a kik ezrével veszik a könyvét, s ezrével olvassák írásait.

Talán nem egészen jól van ez így, de bizonyos, hogy ennek az állapotnak is megvan a maga előnyös oldala. Buckle úgy véli, hogy akkor szabadult fel az irodalom a szolgaságból, mikor az írók nem dedikálták többé oly mace-násoknak a műveiket, a kik fedezték a nyomtatási költségeket. S az ipar is azóta nyugszik biztos alapon, mióta a nagy tömegek számára dolgozik. Azóta nemcsak közönséssé válik minden újítás és fölfedezés, de örökelete is biztosítva van, ha csak valami jobb ki nem sorítja a helyéből. A régieknek egy csomó felfedezésük volt, a mely teljesen a feledésbe ment, mert csak néhány emberre szorítkozott azoknak használata. A római fibula pl. semmivel se tökéletlenebb, mint a városi hatóságainak, intelligenciájának és derék magyar népének részvételével. A hívek az egyháztanács ünnepi gyűlésén díszes pástorbotot adtak át az ünnepeltnek, a templomba fehér ruhás lányok, Kecskemét szép

sági tűt római sirban talált fibula mintájára kezdte egy vállalkozó gyártani, s demokratikus-
san olcsó áron hozta forgalomba. Nemcsak ő nyert az üzleten százezreket, de bevezette a közforgalomba úgy ezt a tűt, hogy annak használata nem fog kiveszni soha.

A KECSKEMÉTI APÁTPLEBÁNOS GYÉMÁNTMISÉJE.

A régi világban hajdan megtörtént, hogy a kecskeméti barátokat elrabolták a törökök. Viték is már őket a rabságba, de a vészhirre lóra kaptak a kecskeméti kálvinista magyarok, ki karddal, ki fokossal, ki bunkós buzogánnyal. Utolérték a török martalócokat, alaposan elbánták velük és mind kiszabadították a barátokat.

A felekezetek közti szíves jó viszony e hagyománya ma sem halt még ki a kecskemétiékből; meglátszott ez július 26-ikán, a mikor a város ősz apátplebánosának, *Bogyó Pál* pápai prelátusnak gyémántmiséjét ünnepelte az egész város apraja-nagyja, felekezeti különbség nélkül. Ünnepelhette is a 84 éves apátplebánost, hiszen Kecskemét szülötte és szépen, papi és emberi erényekben eltöltött 60 évi működéséből egy-folytában 35 évet töltött Kecskeméten, s egykor hatvan évvel ezelőtt ugyanannál az oltárnál, a kecskeméti nagytemplomban mutatta be első áldozatát, mint néhány, nap előtt fölszentelt fiatal pap, a hol most mint gyémántmisés jubiláns mondott misét. Az ünnep melegen, lelkesen folyt le a város hatóságainak, intelligenciájának és derék magyar népének részvételével. A hívek az egyháztanács ünnepi gyűlésén díszes pástorbotot adtak át az ünnepeltnek, a templomba fehér ruhás lányok, Kecskemét szép

Azából ki nem vitható

Káráz Géza amateur fölvétele.

A KÖRÖS PARTJA GYOMÁNÁL.

A TERMELŐ VÁRJA AZ UBORKA LEMÉRÉSÉT.

AZ UBORKA ÖSSZEVÁRLÁSA A TERMELŐKTŐL.

A NAGYKÖRÖSI UBORKAVÁSÁR.

Telegdi Miklós nyelve, különös tekintettel a mondattanra. Irta Gácsi József bencés tanár. A szerző a régi jeles író Telegdi nyelvét tárgyalja, a ki tudvalevőleg irodalmi nyelvünk megalapítói közt szerepel. Különösen részletesen tárgyalja Telegdi mondatszerkezeit s ezzel becses adalékot nyújt a magyar mondattan történetéhez. A dolgozat, mint a Simonyi Zsigmond által szerkesztett «Nyelvészeti füzetek» 18-ik füzeté jelent meg az Athenaeum kiadásában, ára két korona.

Hamis gyémántok. Ezzel a címmel egy kötetben tizenegy elbeszélést adta ki egy az irodalomban még eddig nem szerepelt fiatal író, Garai Ferencz. Változatos tárgyakat dolgoz fel, a hangban is változatosságra törekszik. Sok még benne a fiatalosság, stílj, felfogása egyaránt kiforratlan, de megfigyelései közt vannak olyanok is, melyek jó szemre és élénk képzeletre vallanak. Az elbeszélések egyike sem kész munka, de sok ígértet van bennük a jövőre nézve. A 176 lapra terjedő kötet Révai és Salamon nyomdájából került ki.

Állami elemi népiskolák az 1904—5. tanévben. cím alatt a közoktatási minisztérium egy füzetet adott ki, mely statisztikailag tünteti fel az összes állami elemi iskolákat, hely, lakosság, nemzetiség, tanterv, stb. szerint.

Magyar művészek kitüntetése Münchenben. A müncheni nemzetközi művészeti kiállításon hat magyar művész részesült kitüntetésben. Első osztályú kitüntetés, nagy aranyérmes nyert Thorma János festőművész «Október elsején» című képével, mely a st.-louis-i világkiállításon is első díjat nyert. Másodosztályú érmet kaptak: László Fülöp, Ferenczy Károly, Krisch Aladár és Knopp Imre festőművészek, továbbá Ligeti Miklós szobrász.

MI UJSÁG?

A «Vasárnapi Ujság» szerkesztését mai naptól kezdve Hoitsy Pál vette át.

Miniszteri köszönet a képviselőház elnökének. A hivatalos lap közli, hogy a földmívelésügyi, kereskedelemügyi és közoktatásügyi miniszterek Justh Gyula tornyai lakosnak, a képviselőház elnökének, azon hazafias áldozatkésziségeért, a melylyel egy földmívelési, két felsőkereskedelmi és három ipari vagy felsőipari iskolai növendék segélyezésére tízezer koronás alapítványt tett, köszönetüket és elismerésüket fejezték ki.

Dr. Plósz Sándor, a volt igazságügyminiszter, visszatért a budapesti egyetemre, melynek tanári székétől akkor vált meg, mikor igazságügyi államtitkárrá nevezték ki. A király visszahelyezte a kereskedelmi és váltóügy rendes tanárának. Az egyetemnek még három volt miniszter tanára van: báró Eötvös Loránd, Wassics Gyula és Láng Lajos, és egy volt államtitkár: Nagy Ferencz.

Báró Podmaniczky Frigyes kitüntetése és a közmunkatanács. A király báró Podmaniczky Frigyes belső titkos tanácsosnak, a fővárosi közmunkák tanácsa elnökének, ez állásától való fölmennéje alkalmából, sok évi és igen hasznos szolgálatai elismeréséül az elsőosztályú Lipót-rendet adományozta. Podmaniczky harminczkét évig volt nagyon lelkiismeretes alelnöke a közmunkatanácsnak, s egy ízben már a legfelsőbb elismerés a vaskorona renddel jutalmazta. Most önként mondott le, mert a közmunkatanács intézménye nem sokára megszűnik, s az öreg báró nem akarta a parentálást végezni. A közmunkatanácsot 1870-ben a fővárosi za-

bályozására, Pest és Buda egyesítésére alapították a városi önkormányzat jogának meglehetősen sérelmével. Az Andrássy-ut, a nagy körutak, a dunai hidak és a város jövőbeli tervének megállapítása, a kisajátítások és egy külön pénzalap forrásai nem mindenben a fővárosi hatóság kedve szerint történtek, és a surlódásokat sokszor nem volt könnyű eligazítani. Miképp végezte a közmunkatanács feladatát, mennyire vált irányítójává vagy kerékkötőjévé annak a roppant erőnek, mely alig három évtized alatt megalkotta a világ egyik legszebb és legnagyobb városát — erről sokat lehet elmélkedni. A közmunkatanács mindenha a kormány akaratának kifejezője volt. Elnöke a mindenkorai miniszterelnök. Alelnökei voltak gróf Tisza Lajos és gróf Szapáry Géza, a kik alatt a városrendezés tervei készültek. Podmaniczky az 1873-iki nagy gazdasági válság súlyos idejében már alelnök volt, a mikor megakadt minden építkezés évekre. Az Andrássy-ut, operaszínház fölépítése már az ő hatáskörében történt. A dunai hidak fölépítésével, a kaszárnyák, a citadella drága megváltásával, a Belvárost megromlott szabályozással a közmunkatanács már sokkal többet tett, mint a mennyit megalkotásokkor szántak neki, s most senki sem bánja, hogy befejezi tevékenységét. Az új alelnök ideiglenesen Némethy Károly belügyminiszteri osztálytanácsos, a kire már az utolsó akták várnak. Báró Podmaniczkynek nagyon sokan gratuláltak a királyi kitüntetéshez, s a közmunkatanács tagjai érzékenyen bucsuztak el tőle.

Petőfi halálának évfordulója évről-évre nemzeti nap azon a vidéken, a hol a nagy költő hamvai rejtőznek és ércszoborra áll. A magyarság nagy távolságból is elmegy a fehéregyházi csata helyére, megkoszorúzza a segesvári szobrot, földézi a lángelkű költő emléket az oláh és szász lakosság közt és a hazafias szellem lefogalja magának jul. 31-ikét.

A Nemzeti Muzeyumból. A király dr. Sebestyén Gyulának, a Nemzeti Muzeyum Széchenyi-könyvtára öröknek, a muzeumi igazgató-óri czímet és jel-

Most is a segesvári, hejásfalvi és fehéregyházi magyarság mély érzéssel ünnepelte a segesvári csata emlékét. A székhely nép ezrei vettek részt a szobornál és a csataterület emlékkönnél. Az ünnepen a székhely-keresztúri polgári zenekar és az iparos ifjak daloskora is közreműködött. A fehéregyházi csataterületen Balázs Imre református lelkész mondott imát, az ünnepi beszédet Zakariás János képviselő mondotta és a függetlenségi párt nevében koszorút tett az emlékkőre. Délben a Haller-kastélyban lakoma volt.

Az alsóuthi udvar és a nádor-család kastélya, mely a Habsburgok egyik ágának lett patriárkhális és magyar otthona, most nagyon csöndes. József főherceg halálával természetesen feloszlatták az udvartartást, mert fiának, József főhercegnek külön udvartartása van részint a budai királyi palotában, részint Kis-Tapolcsányban. Az alsóuthi birtok és fekvősége az uralkodó családban levő régi szokás szerint a főörökös, az ifjú József főherceg tulajdona, de Klótild főhercegné asszony özvegyi székhelye marad életében. Az ő jogai a házassági szerződés szerint érvényesülnek, melyen az elhunyt főherceg gyöngéd szeretettel változtatásokat is tett. A főhercegné asszony leányával egyelőre Ebenthalba utazott édes anyjához, a honnan meglehet, hogy Tátrafüredre is elmennék, a telet Fiumében tölti. Alsóuthra később megy, ha az idő megadja az erőt az emlékeztetés helyi viszonyaitására. Az alsóuthi udvartartásnál 68 főből állt a cselédség. A ki tíz év óta már szolgált, összesen harminczöt, nyugdíjazták, tízenegyet az ifjabb József főhercegné udvartartásához mentek, a többi végkielégítést kapott.

A Nemzeti Muzeyumból. A király dr. Sebestyén Gyulának, a Nemzeti Muzeyum Széchenyi-könyvtára öröknek, a muzeumi igazgató-óri czímet és jel-

Rákos fényképe.

AZ UJPESTI WOLFNER-FÉLE BŐRGYÁR LEGYETT FŐPÉLETE.

HÜSÖLŐ GYEREKEK AZ ÖNTŐZŐ KOCSI MÖGÖTT.

LEGYZŐ-ÁRUSOK.

leget adományozta, a közoktatásügyi miniszter pedig dr. Semayer Vilbald muzeumi őrt, a néprajzi író, számfelveti muzeumi igazgató-örre nevezte ki.

Szobrok. Az «Ember tragédiája» költőjének, Madách Imrénnek még ebben az évben emléket állítanak a fővárosban. A közoktatásügyi minisztérium a Múcsarnok tavaszi tárlatán megvásárolta Madách szobrának mintáját, melyet Füredi Rikárd szobrász készített. A minisztérium sósuti termésköből faragtatta ki a szobrot, s a főváros egyik közterén vagy sétahelyén állíttatja föl. — Nagy-Becskerek főterét az aradi vértanúk egyikének, Kiss Ernő tábornoknak ércszobrá fogja díszíteni rövid idő múlva. A szobor költségeit a nagybecskereki nők gyűjtötték össze, a mintát Radnai Béla készítette, s a művészbirolók a mult héten elismeréssel fogadták el ércbe öntését.

A Felső-magyarországi Közművelődési Egyesület 1904—5-ik évi működéséről tanulságos és az egyesület folytonos fejlődését mutató Évkönyvet adott ki Claire Vilmos főtitkár. Az egyesület huszonhárom évi fennállása alatt egy milliót fordított magyar közművelődési célokra, a mely összegből óvodák, iskolák és menedékházak alapítására egymagában 710,558 koronát, tanítók jutalmazására 31,243 koronát, tanulókat jutalmazására 10,737 koronát, nép- és ifjúsági könyvtárak alapítására 16,716 koronát s iparoktatási célokra 31,530 koronát fizetett. Összes tagjainak száma 7017, köztük 695 alapító, 318 élethossziglan való. Az egyesületi vagyon 256,274 kor.; évi költségvetése 28—31,000 korona.

A selmeczbányai akadémia áthelyezése. A selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola tanári testülete előterjesztést tett Lukács György oktatásügyi miniszternek, s abban a főiskolának Selmeczbányáról máshová helyezését kéri. A tanárok azt mondják, hogy Selmeczbánya gazdaságilag hanyatlott, elvesztette a főiskola céljaira való jelentőségét, mert a kohászata és bányászata kedvezőtlen viszonyokkal küzd. Nagybőfokú technikai berendezése nincs, a mi lehetetlenné teszi a tanulás gyakorlati irányát. A város egészségügyi viszonyai is rosszak. Ezek komoly okoknak látszanak, és lehangoló, ha egy régi városunk az ország nagy fejlődése közepette elveszti a föltételeket, melyek egy elsőrangú iskola helyévé avatták. Budapest, Pécs és Miskolcz igyekszik az iskolát megszerezni. Budapestben azonban már talán tulságosan is központosítva van minden, úgy, hogy most a vidék is megkínáthatja a magát.

Drót nélküli táviró-állomás Fiumében. Nagyon érdekes kísérletekhez lát Fiumében a kereskedelmi minisztérium posta és táviró szakosztálya, hogy a Marconi-féle rendszer alapján drótnélküli, radiotelegráf útján jusson összeköttetésbe az Adria tengeren keresztül az olasz partokkal. A fiumei kísérleteket valószínűleg októberben kezdik el s Hollós József műszaki tanácsos fogja vezetni, a kitől az önálló tervek erednek. Addig az előkészületek folynak. Az Unió vegyipari részvénytársaság gyáránál 35 méter magas árbocot állítanak, a mely vasrudakkal összeköttetésben lesz a gyár kéményével, hogy szilárdabban álljon. Másik állomásnak a kísérleteknél a tengerészeti hatóság «Előre» nevű gőzhajóját használják, s annak árbocait meghosszabbítják. A kísérleteket a kereskedelemügyi minisztérium közegyei végzik a táviróhivatal közvetítésével. Ezeket a kísérleteket a Faresina-csatorna felé először Cherso szigetéig, később túl az olasz partokra, Anconáig folytatják, annak megállapítása végett, nem lehetne-e Anconával radiotelegráf útján egyenesen érintkezésbe lépni. A kísérleteket, ha kellő sikerük lesz, az Adriai-társaság és a magyar-

SZALMAKALAPOS LOVAK.

NYÁRI KÉPEK A FŐVÁROS UTOZÁIRÓL.

horvát tengeri gőzhajós-társaság egy-egy hajójával nagyobb távolságra is folytatják.

Az interparlamentáris konferenciát augusztus három utolsó napján Brüsszelben tartják. A konferenciát a világbéke eszméje vezeti vándorgyűléseiben, de most még a háboru dúlása ellen szervez nemzetközi oltalmat. A magyar parlament képviselőinek csoportja e konferenciákon nagyon tisztességes elismeréshez jutott és szónokaiban az ősi alkotmányos állam hagyományainak képviselőit becsülik. A brüsszeli konferencián ott lesz gróf Apponyi Albert is, ki a nemzetközi gyűlekezeten is kiváló, és Justh Gyula, a képviselőház elnöke.

Nagy gyártűz Ujpesten. A július 28-ikáról 29-ikére virradó éjjel nagy tűz riasztotta fel álmából Ujpest lakosságát. A Wolfner Gyula és társa cég nagy börgyára égett, mely egyike a legnagyobb e szakmabeli gyáraknak s állandóan hét-nyolczszáz munkást foglalkoztat. A tűz a gyárhoz tartozó nagy

malomépület szarító kamarájában keletkezett; az újpesti városi és önkéntes tűzoltóság, a különböző gyárak tűzoltó csapatai s a fővárosi tűzoltóság egy része gyorsan a veszedelem színhelyére sietett, de a gyár főépületét nem tudta megmenteni, melyet akkor már egészen elborítottak a lángok. A melléképületektől sikerült a tüzet távoltartani. A kárt, melyet körülbelül fél millió koronára becsülnék, biztosító társaságok viselik. Egyik képünk, mely a leégett gyári főépületet ábrázolja, fogalmat nyújt a kár nagyságáról.

*Oroszországban ágyat még jómódú emberek házában sem mindig lehet találni. A parasztek téglából épült kemenczék tetején alusznak, a közép osztály valamint a cselédek báránybőrökbe burkolva a földön, katonák pedig agyнемű nélkül széles falóczakon hálnak. Tanulók a nevelő intézetekben ágyakat csak néhány év óta kapnak.

*Olcso világ. Ez idő szerint az olcso megélhetés dolgában Ausztrália áll legelől. A legjobb hús kilója 32—40 fillér, ép ily olcso a többi élelem, szar, vaj, stb. Éttermekkel összekötött kávéházakban levest, pecsenyét, főzeléket, kenyeret és vajat, valamint teát negyven fillérrel lehet kapni. Borraalót sehol sem kívánnak. Ellenben egy cseléd hetenként 24 korona bért követel, kerékpárt tart s a zongora szabad használatát köti ki magának, miért is a legtöbb család csinosan berendezett penziókban lakik, hol aránylag csekély költséggel a családi otthon minden kényelmét élvezik.

HALÁLOZÁSOK.

RÉVFFY ENDRE, czimzetes kanonok, egyházasfalvi plébános, 48-as vitéz honvédszázados, a branyiszközi csata egyik hőse, meghalt a sopronmegyei Egyházassz faluban, 78 éves korában, a mely időből félszázadot az egyház szolgálatában töltött. A szabadságharc kitérősekor piarista tanár volt Kanizsán, de kardot kötött s csakhamar tiszt lett. A branyiszközi csatában együtt vett részt Erdősi Imre másik piarista pap társával, ki a magasra tartott kereszttel vezette a meredek megrohanására a beszercebányai tót

A SZIRÉN. — Hamisított természeti csoda.

ssy-ut 26, Török József gyógyszerlára.

Világhírű kitüntetések olaszai

Quargli.

Az első olaszai gépjármű-sajtó, mely 1830. évben alapított, ajánl saját gyártmányából egy postai küldeményt bérmentve és utóvét 3 K 70 fillért. Nagyobb megrendéseknél a legolcsóbb árak.

JOSEF MEIXNER, Olmütz.
Bahnhof. 10821

Férfiöltöny

divatos szabással, gyorsjavításból készült mérték után finom kivitelben 25 kor.-ért
LICHTMANN SÁNDOR
szabómester, 11090b
Budapest, Rottenbiller-u. 4B.
Videkre minták bérmentve.

Ha őszül a haja

ne használjon más, mint a

„STELLA“-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi öszetételű szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegje 2 K.

ZOLTÁN BELA gyógyszerár, Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétátér-utca sarkán. 11136

Kocsi-gyártás.

11186

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok-Szövetkezet,

Budapest, VII., Kerepesi-út 72.

Ajánl mindennemű hintókocsit.

KIRNER JÓZSEF

utóda Pirk J. puskműves.
(Alapított 1808. évben.)
BUDAPEST IV., Bécsi-u. 2., gyár Róssa-u. 7.
Dúsan ellátott rakár legújabb szerkezetű Kettős vadász-fegyverekből, golyós-fegyverek, amerikai Winchester seretes ismétlő-fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik. 10846

Amatőr-fényképezők**'figyelmébe!**

11191

Fokozható művészi hatás tekintetéből korszakos jelentőségűek a

Mayering Károly által föltalált optalochromat-folyadéklencsék

A 14 államban szab. nagyjelenségű magyar találmány fényerősségben föltalálja az addig használt, tömör üveglencsét. Rendkívül olcsó objektívjeinek használatosságáért és tartósságáért teljességgel felelősséget vállalunk. — Képes magyaráró árjegyzéket bérmentve küld:

MAYERING ÉS TÁRSAI optikai folyadéklencsé- és műszergyára
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30.

Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia

benlakással 100 tanuló részére.

Az intézet felső kereskedelmi iskolai és kereskedelmi akadémiai tagozatból áll.

A felső kereskedelmi iskolai tagozat alsó osztályába a tanulók a középiskola IV. osztályából vétetnek fel s a végzett növendékek a kereskedelmi pályán kívül az 1883. I. t.-cz. alapján több hivatali pályára is illetékesek s az egyévi önkéntes szolgálatra jogosultak. Évi tandíj 200 korona.

Az akadémiai tagozat rendes hallgatói közép- vagy kereskedelmi iskolában érettségit tett ifjak. E főiskolai tagozat a ker. szakismereteket mélyebb művelése mellett széleskörű közgazdasági és jogi ismereteket nyújt, melyek sulyt fektet a modern nyelvekre s arra törekszik, hogy hallgatói egy a nemzetközi kereskedelemben, mint a közgazdaság magasabb állásaiban helyőket megállják. Évi tandíj 240 korona.

A benlakás — internatus — a kényesebb igényeket is kielégítő modern berendezésű s a teljes ellátásért évi 850 korona fizetendő.

Részletes programmal szívesen szolgál az igazgatóság.

Most jelent meg!

Dr. MECZNER SÁNDOR

A műkedvelő fényképezés kézikönyve

11167

számos ábrával, négy műmelékkel, 237 oldal tartalommal. 3 kor. 20 fillér beküldése ellenében bérmentve küldi meg bármely hazai könyvkereskedés vagy a kiadó:

Trócsányi Bertalan könyvkereskedése Sárospatak.

A világ legnagyobb természeti csodája a Dobsinai jégbarlang.

Villamos világítás mellett megtekinthető október 1-ig.

Prospektust díjlanul küld az igazgatóság.

A SZT.-LUKÁCSFÜRDŐBEN.

Természetes forró, meleg, kénforrások. Iszapparkok, iszapbörzselek, kő- és kádifürdők, masszázs, gyógyvíz uszodák. Olcsó és gondos ellátás, csúsz, kőszék, ideg, bőr, hajók és a téli fürdőkúra teljes körű prospektust küld ingyen a 10876

Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Budapest-Budán

SCHICHT-szappan**(„Szarvas“ vagy „Kules“-szappan).**

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan. Ment mindennemű káros alkatrészeketől.

Mindenütt kapható.

11149

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“, névvel és a „Szarvas“ vagy a „Kules“ védjeggyel legyen ellátva.

Serravallo**CHINA-BOR VASSAL**

erősítőszert gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősítő és vérjavító szer. 10852

Kitűnő íz. Több mint 3500 orvosi vélemény.

J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban álliteres üvegekben a K 2.80, egész literes üvegekben a K 4.80.

Hogy ESZMÉNYI KEBELT

előhosszan használja az a **PILULES ORIENTALES**-t, melyek rövid idő alatt a kiálló nyak- és vállcsontokat eltüntetik, a kebelét fejleszlik, erősítik és ismét helyreállítják, a dereknak pedig állandóan kezes embenpont adnak, a nélkül, hogy a derekat megnagyobbítsák.

A PILULES ORIENTALES az egészséget mindenkor előmozdítják és legérzékenyebb véralak mellett is bevehetőek, fiatal lányok által ép úgy, mint hölgyek által, a kik keble a szilárdságot elvesztette vagy azt soha sem bírta. Körülbelül kéthavi könnyű kezelés. Egy doboz ára utasítással K 6.45, bérmentve, utóvét K 6.75.

J. Ratié, Pharmicien, 5, Passage Verdun, Paris.
Ausztria-Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. 10846

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részv. társ.

irodái: VI., ker., Andrassy-út 5 (saját házában).

Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket 4%-os kamatozással, a 10%-os betétkamrát az az tőke felett. Lezártakat elítélik, előlegeket nyújt értékpapírokra. Magyar kir. osztályosjegyek kölcsönadó helyre IV., Ferenciek-tere 2. Kézi zalogüzletei: IV., Károly-körút 18., IV., Ferenciek-tere és Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., Üllői-út 6. sz. 10831

Sürgőnyczim Cartonage.

DAVID KÁROLY ÉS FIA

Telefon szám 41-48.

doboz-papíráru és szab. fémkapocsgyára
Budapest, I., Mészáros-utca 38. szám. 10651

Gyárt: Papírtányért, bonbonliert és jardinet-dobozokat. Sajtelt kerek dobozokat, legmentesen elszárható, összehajtható dobozokat polylák kötőgyapott, stb. és magolásra. Hintódobozok, valamint húzott lemez-ösövek tetőzés szerinti nagyságban. Teafődobozok 1/4 kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. Szekrénycsipke és köpőlapapapír legújabb szín és kivágásban.

Állandó kiállítás a fenti cikkekben a városi iparcarnokban megtekinthető.

A legjobb arcz-szépítőszert a **SERAIL-ARCZENŐCS**, mely az arcot tisztítja, fehéríti és báronypuhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan kitűnő tolett szappanok **Serail-ponder.** Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és krém. Egy doboz ára 1 korona.

Serail-arcz. A legjobb szájvíz.

Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerárakban. 10858

Kapható továbbá készítmények **ROZSNYAY MATYAS** gyógyszerárakban, Aradon, Szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárakban.

VASÁRNAPI UJSÁG

33. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ HOITSY PÁL.

FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 13.

Szerkesztőségi iroda: IV. Kaplony-utca 9.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Előfizetési feltételek:

Egész évre ————— 16 korona.
Félévre ————— 8 korona.
Negyedévre ————— 4 korona.

A „Világkronika“-val
negyedévenként 80 fillérrel
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldi is csatolandó.

GYÖNGYÖSY ISTVÁN.

KÉTSZÁZ ESZTENDEJE múlt, hogy jeltelen sirjában aluszsza örök álmait a XVII. század e nagy költője, a magyar költői stílus egyik megalapítója és mestere. Hatása, népszerűsége szinte páratlan a régi magyar irodalom történetében. Másfél száz esztendeig korlátlanul uralkodott a magyar költészet birodalmában; költők, írók, olvasók rajongva dicsőítették, egész költői iskolát teremtett, hiszen, mint Gvadányi mondja róla, «költőmagyar poétát nála magyar anya nem szült a világra.» Hatása még irodalmunk megújodása korában sem mult el. Csokonai tőle tanult, Vörösmarty, Petőfi szívesen olvasták, ragyogó hasonlatai közül nem egyet tovább képezve, beolvasztottak költészetük fényes birodalmába, Arany is tőle, a magyar tizenkettős-ers mesterétől tanult meg verselni, hogy a versalakot még művészebb tökéletesre emelje. De a milyen nagyra becsülték mint költőt, épen olyan kevésbé ismerték élete folyását. Dugonics András innen-onnan kihalászott egypár levéltári adatot, azt is nagyobbára tévesen alkalmazta rája, s így iparkodott róla egy kis életrajzi töredéket összeállítani. Kevés költőről került annyi téves adat forgalomba, mint Gyöngyösyről. A mit később írtak róla, az is alig volt egyéb, mint Dugonics felületes adatainak ismételtetése. Ez adatokat pótolja s helyesbíti sok évi leltári kutatás alapján most megjelent könyvem, melynek főbb adatait alább összefoglalom.

A költő családja tulajdonképen Gyöngyösy-Horváth nevű volt. A nemességszerző a költő nagyapjának, Mihálynak rokona, György volt, a ki hadi érdemeiért 1593-ban Rudolf királytól nemességet nyert. Gyöngyöri ezímeres levelének fő alakja haragos oroszlán, mely jobbában kardot, baljában török főt tart. György vitéz a török háborúban vitézkedett, s az ő érdemei révén nemcsak feleségét, de rokonát, Mihályt is nemességre emelte a király.

György magtalanul halt el, Mihály lett a nemzetség fentartója, a kinek második fia, János, ungmegyei nemes leányt, Deák Katát vette el feleségül. E házasságból öt fiúgyermek született, ezek közül a legfiatalabb volt István, a költő.

János prókátor volt Eperjesen, ott mai napig is látható nagy kőháza a Téli-soron (Winterzeile). István Radvány ungmegyei kies fekvésű

A MARGIT-SZIGETEN.